

Cunoașterea mediului marin 2020

DATE ȘI OBSERVAȚII PRIVIND
MEDIUL MARIN PENTRU
O CREȘTERE INTELIGENTĂ
ȘI DURABILĂ

Europe Direct este un serviciu destinat să vă ajute să găsiți răspunsuri la întrebările pe care vi le puneți despre Uniunea Europeană.

**Un număr unic gratuit (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(* Unii operatori de telefonie mobilă nu permit accesul la numerele 00 800 sau pot factura aceste apeluri.

Numeroase alte informații despre Uniunea Europeană sunt disponibile pe internet pe serverul Europa (<http://europa.eu>).

O fișă catalografică figurează la sfârșitul prezentei publicații.

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2010

ISBN 978-92-79-16460-6
doi:10.2771/6202

© Uniunea Europeană, 2010
Reproducerea textului este autorizată cu condiția menționării sursei.

Imagini copertă: Cartografierea fundului mării cu ajutorul tehnologiei LIDAR (Golful Clew, Irlanda), © Marine Institute

Printed in Belgium

TIPĂRIT PE HĂRTIE RECICLATĂ FĂRĂ CLOR

Comisia Europeană

Cunoașterea mediului marin 2020

Date și observații privind mediul marin pentru
o creștere inteligentă și durabilă

Comunicare a Comisiei către Parlamentul European
și către Consiliu

Rețeaua europeană de observare și date privind mediul marin

Evaluarea impactului
Rezumat

Document de lucru al serviciilor Comisiei

Direcția Generală Afaceri Maritime și Pescuit

Introducere

Strategia Europa 2020 recunoaște faptul că motorul inovării este cunoașterea care, la rândul său, conduce la o creștere care este atât durabilă, cât și inteligentă. Pentru economia maritimă, această cunoaștere depinde în mare măsură de observarea ritmurilor și a ciclurilor mării. Cu toate acestea, datele colectate prin aceste observații pot genera cunoaștere și inovare doar dacă inginerii și oamenii de știință europeni le pot găsi, accesa, reuni și aplica eficient și rapid, ceea ce rareori se întâmplă, în prezent.

Inițiativa Comisiei „Cunoașterea mediului marin 2020” are drept scop deblocarea și reunirea datelor din mediul marin provenite din diferite surse și facilitarea utilizării lor în alte scopuri decât cele pentru care au fost inițial destinate. Această inițiativă va aduce trei beneficii majore.

În primul rând, ea va îmbunătăți eficiența tuturor acelor organisme private, autorități publice și cercetători care utilizează în prezent date din mediul marin. Se va investi mai puțin timp și efort pentru reunirea și prelucrarea unor date incompatibile provenind din surse eterogene.

În al doilea rând, ea va deschide noi oportunități și va stimula inovația în economia maritimă. Sunt convinsă că accesul universal și fiabil la date exacte din mediul marin va permite întreprinderilor europene să ofere produse și servicii pe care nimeni nu le-ar fi putut anticipa.

În al treilea rând, ea va reduce incertitudinile cunoștințelor noastre despre comportamentul mărilor și al oceanelor. De acest lucru nu vor beneficia doar cei care trăiesc și lucrează pe mare și pe litoral. Circulația curenților oceanici determină clima terestră. Cunoașterea mai bună a oceanelor nu este o condiție suficientă pentru a putea prevedea mai bine asprimea sau blândețea viitoare a anotimpurilor în Europa, dar este o condiție necesară. Astfel, o mai bună cunoaștere a mediului marin poate contribui la adaptarea Europei la schimbările climatice.

Grupuri de organisme europene lucrează deja la crearea unui prototip de Rețea europeană de observare și culegere de date din mediul marin (*European Marine Observation and Data Network – EMODnet*) pentru a facilita accesul la date într-un număr limitat de bazine maritime acelor organisme publice și private care au nevoie de respectivele date. Utilizatorii pot descărca nu doar date, ci și informații cu privire la fiabilitatea măsurătorilor. Se pun astfel în evidență lacunele din cadrul rețelelor de observare.

Măsurile suplimentare pe care le propunem ne vor ajuta să valorificăm potențialul unei resurse care acoperă 71 % din suprafața planetei. Luate împreună, acestea reprezintă un set coerent de contribuții din diferite domenii de politică ale UE și, ca atare, această inițiativă este un exemplu concret al beneficiilor aduse de politica maritimă integrată a UE, aflată încă la începuturile sale.

Maria Damanaki
Comisar European Afaceri Maritime și Pescuit

Cunoașterea mediului marin 2020

Date și observații privind mediul marin pentru
o creștere inteligentă și durabilă

Comunicare a Comisiei către Parlamentul
European și către Consiliu

COM(2010) 461

Cuprins

1.	Context	7
2.	Probleme actuale	8
3.	Obiective	8
4.	Dezvoltarea instrumentelor existente la nivelul UE	9
4.1.	Directive UE	9
4.2.	Cadrul pentru colectarea datelor în sectorul pescuitului (DCF)	10
4.3.	Inițiativa „Monitorizare Globală pentru Mediu și Securitate” (GMES)	10
4.4.	Sistemul de schimb de informații despre mediu (SPIM) – și Sistemul european de informații privind apa pentru mediul marin (WISE-Marine)	10
4.5.	ur-EMODnet	11
4.6.	UE și agențiile naționale	11
4.7.	Date privind zonele costiere	12
4.8.	Propuneri privind îmbunătățirea instrumentelor existente	13
5.	Realizarea unei arhitecturi operaționale de date privind mediul marin	15
6.	Coordonarea procesului	16
7.	Calendar	16

1 | Context

Cunoașterea constituie un motor al creșterii durabile în contextul unei economii mondiale interconectate și, prin urmare, reprezintă unul dintre principalii factori determinanți ai creșterii inteligente în Uniunea Europeană, în conformitate cu strategia „Europa 2020”⁽¹⁾. Îmbunătățirea cunoștințelor despre mări și oceane, care acoperă aproximativ 71 % din suprafața planetei noastre, constituie unul dintre cele trei instrumente intersectoriale ale politicii maritime integrate a Uniunii Europene⁽²⁾. De asemenea, cunoașterea mediului marin poate contribui la realizarea celorlalte două instrumente – o mai bună planificare spațială și supravegherea maritimă integrată. Este imposibil să se prevadă amploarea schimbărilor care vor afecta în viitor sistemele oceanice, impactul acestora asupra activității umane și repercusiunile acestor schimbări ale comportamentului uman asupra oceanelor, fără a înțelege modul de funcționare a sistemului, atât în trecut, cât și în prezent. Cunoașterea este necesară pentru realizarea unei stări ecologice bune a apelor marine, în conformitate cu Directiva-cadru privind strategia pentru mediul marin, care constituie pilonul de mediu al politicii maritime integrate. Cunoașterea reprezintă una dintre componentele principale ale planului UE de integrare a cercetării marine și maritime⁽³⁾, precum și o contribuție la agenda digitală⁽⁴⁾.

Crearea cunoștințelor despre mediul marin începe cu observarea mărilor și oceanelor. Datele ce rezultă din aceste observații sunt reunite și apoi analizate, pentru a crea informații și cunoștințe. Ulterior,

aceste cunoștințe pot fi exploatate pentru realizarea unei creșteri inteligente și durabile, pentru evaluarea sănătății ecosistemului marin sau pentru protejarea comunităților costiere.

Prezenta comunicare analizează pe larg primele două etape ale lanțului procesual – mai precis, colectarea și reunirea datelor – pe baza principiului că informațiile publice constituie în mod fundamental un bun public, de care pot beneficia un număr mare de părți interesate, în timp ce aplicațiile sunt de natură mai specializată și pot fi abordate fie prin intermediul pieței, fie prin intermediul unor inițiative strategice în domeniu. Din motive de subsidiaritate, responsabilitatea pentru colectarea datelor le revine, în cea mai mare parte, statelor membre. UE are potențialul de a aduce valoare adăugată în etapa reunirii datelor, datorită necesității de a asigura coerența atât la nivel transfrontalier, cât și între diferite comunități de utilizatori.

Concluziile Consiliului privind politica maritimă integrată de la 16 noiembrie 2009⁽⁵⁾ încurajau Comisia să elaboreze propuneri privind îmbunătățirea modului de utilizare a cunoștințelor științifice. Prezenta comunicare răspunde acestei solicitări pledând pentru necesitatea unei abordări mai coordonate a colectării și reunirii datelor privind mediul marin și descrie un plan de acțiune în cadrul căruia fiecare dintre diferitele măsuri strategice adoptate la nivelul UE contribuie la efortul general de realizare a acestui obiectiv.

- 1 Europa 2020 – O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, 3.3.2010, COM(2010) 2020.
- 2 O politică maritimă integrată pentru Uniunea Europeană, Bruxelles, 10.10.2007, COM(2007) 575 final.
- 3 O strategie europeană de cercetare marină și maritimă Un cadru coerent al Spațiului European de Cercetare în sprijinul utilizării sustenabile a oceanelor și mărilor, Bruxelles, 3.9.2008, COM(2008) 534 final.
- 4 O Agendă digitală pentru Europa, 19.5.2010, COM(2010) 245.
- 5 Concluziile Consiliului privind politica maritimă integrată, a 2973-a reuniune a Consiliului Afaceri Generale, Bruxelles, 16 noiembrie 2009.

2 | Probleme actuale

În prezent, colectarea majorității datelor privind mediul marin de către instituțiile publice din statele membre ale UE, în mod individual sau colectiv, care generează costuri de peste 1 miliard de euro anual⁽⁶⁾, se realizează în mare parte cu un scop precis – de exemplu, pentru exploatarea resurselor marine, pentru garantarea siguranței navigației, pentru monitorizarea respectării reglementărilor sau pentru testarea unei ipoteze științifice. Cu toate acestea, așa cum s-a confirmat în cadrul unei consultații publice⁽⁷⁾, cei care prelucrează sau aplică aceste

date întâmpină o serie de obstacole. Utilizatorilor le este dificil să afle ce date există deja. Accesul, utilizarea și reutilizarea datelor fac obiectul unor restricții. Alte obstacole sunt fragmentarea standardelor, a formatelor și a nomenclaturii, lipsa informațiilor cu privire la precizia și exactitatea datelor, politica tarifară a unora dintre furnizori și insuficiența rezoluției temporale sau spațiale. Prin urmare, dispare șansa de a dezvolta noi produse și servicii inovatoare pe baza acestor date⁽⁸⁾.

3 | Obiective

Prezenta comunicare stabilește trei obiective vizând ameliorarea cunoașterii mediului marin:

1. Reducerea costurilor și întârzierilor operaționale în cazul celor care utilizează date referitoare la mediul marin și, prin urmare:
 - sprijinirea sectorului privat pentru a putea concura în cadrul economiei mondiale și pentru a putea face față provocărilor în materie de durabilitate;
 - îmbunătățirea calității procesului decizional public la toate nivelurile;
 - consolidarea cercetării științifice în domeniul marin.
2. Intensificarea concurenței și inovării în rândul utilizatorilor și reutilizatorilor de date privind mediul marin, permițându-le acestora un acces mai larg la date de calitate, coerente și disponibile imediat.

3. Reducerea nivelului de incertitudine al cunoștințelor despre oceane și mări, oferind astfel o bază mai solidă pentru gestionarea schimbărilor viitoare.

Aceste obiective contribuie în mod direct la unele dintre inițiativele emblematice anunțate de strategia „Europa 2020”, cum ar fi „O Uniune a inovării”, „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor” și „O politică industrială adaptată erei globalizării”.

O estimare conservatoare a beneficiilor aduse de crearea unei rețele integrate pentru a înlocui actualul sistem fragmentat de observații privind mediul marin sugerează cifra de 300 de milioane EUR pe an⁽⁹⁾. Dincolo de toate acestea, o utilizare mai rațională a datelor privind mediul marin nu numai că va îmbunătăți eficiența utilizatorilor actuali ai acestor date, ci, de asemenea, va crea noi oportunități de inovare și creștere.

6 Această estimare este preluată din evaluarea impactului realizată în scopul prezentei comunicări.

7 Documentul de lucru al serviciilor Comisiei „*Marine Data Infrastructure Outcome of Public Consultation*”, 22.1.2010, SEC(2010) 73 final.

8 De exemplu, bioprospectarea de noi produse în medicină sau în industria prelucrătoare ar putea beneficia de pe urma unei mai bune cunoașteri a habitatelor de pe fundul mării.

9 Evaluarea impactului estimează aproximativ 100 milioane EUR pentru știință, 56 milioane EUR pentru autoritățile publice și 150 milioane EUR pentru sectorul privat.

4 | Dezvoltarea instrumentelor existente la nivelul UE

Statele membre colectează deja multe date și, în unele cazuri, sunt obligate prin lege să facă acest lucru. În plus, există diverse instrumente și măsuri la nivelul UE care au drept scop promovarea disponibilității unui set coerent de date și observații în UE.

Printre aceste măsuri se numără atât obligații, cât și măsuri de sprijin. Diferența dintre acestea nu este întotdeauna clară, dar în general atunci când legislația UE obligă statele membre să colecteze, să reunească și să permită accesul la date este vorba despre obligații, iar atunci când UE oferă sprijin este vorba despre măsuri de sprijin.

4.1. Directive UE

Directiva-cadru privind strategia pentru mediul marin ⁽¹⁰⁾ prevede obligația statelor membre de a elabora și de a implementa „*programe de monitorizare coordonate în vederea evaluării permanente a stării ecologice a apelor lor marine*”. Reunirea datelor privind bazinele maritime și mările paneuropene necesită colaborare transfrontalieră și transdisciplinară. Până acum, experiența a demonstrat că partajarea datelor la nivel transsectorial și între

statele membre nu de desfășoară în mod uniform, adecvat, eficient sau rapid. Această situație nu se va schimba dacă Uniunea Europeană nu adoptă sau nu facilitează adoptarea de măsuri în acest domeniu.

Directiva INSPIRE ⁽¹¹⁾ prevede obligația statelor membre de a adopta măsuri privind partajarea seturilor de date și a serviciilor între autoritățile publice, în scopul bunei desfășurări a sarcinilor publice; conform Directivei privind accesul publicului la informațiile despre mediu ⁽¹²⁾, statele membre trebuie să comunice datele la cerere. Directiva privind reutilizarea informațiilor din sectorul public ⁽¹³⁾ facilitează reutilizarea datelor publice prin stabilirea unui cadru legislativ comun de reglementare a modului în care organismele din sectorul public trebuie să pună la dispoziție datele pe care le dețin pentru a fi reutilizate în vederea eliminării unor bariere precum practicile discriminatorii, piețele de monopol și lipsa transparenței.

Aceste directive oferă temeiul juridic necesar pentru o mai bună utilizare a datelor privind mediul marin; Directiva INSPIRE prevede, în plus, standarde comune. Însă aceste acte nu sunt suficiente în sine, întrucât nu se aplică în mod necesar organismelor

10 Directiva 2008/56/CE.

11 Directiva 2007/2/CE de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană.

12 Directiva 2003/4/CE.

13 Directiva 2003/98/CE.

fără statut de autoritate publică, dar care dețin cantități mari de date privind mediul marin – de exemplu, instituțiile științifice și academice – și nu se prevalează asupra drepturilor de proprietate intelectuală. Directivele respective nu conțin dispoziții privind observațiile în timp aproape real sau arhivele istorice de date.

Cu ocazia unei revizuirii a Directivei privind reutilizarea informațiilor din sectorul public⁽¹⁴⁾, reutilizării din sectoarele geografic și meteorologic au semnalat existența unor bariere în calea deblocării integrale a potențialului reutilizării informațiilor din sectorul public (prețuri ridicate, condiții restrictive de autorizare și discriminare). Accesul la datele de prim plan din programul cadru al UE privind proiectele de cercetare în domeniul marin este obligatoriu doar pentru instituțiile și organismele comunitare care intenționează să utilizeze datele pentru elaborarea, implementarea și monitorizarea politicilor de mediu.

4.2. Cadrul pentru colectarea datelor în sectorul pescuitului (DCF)

Noul cadru pentru colectarea datelor adoptat în 2008⁽¹⁵⁾ obligă statele membre să colecteze, să gestioneze și să furnizeze date de înaltă calitate privind sectorul pescuitului, în scopul elaborării de avize științifice, în principal, pentru luarea deciziilor corespunzătoare privind gestionarea sectorului pescuitului. Aceste activități sunt efectuate în cadrul programelor naționale multianuale cofinanțate de Uniune. Noul cadru prevede obligația statelor membre de a acorda acces la datele respective pentru elaborarea de avize privind gestionarea sectorului pescuitului, pentru publicații științifice, pentru debateri publice și pentru participarea părților interesate la elaborarea politicilor. Dincolo de aceste scopuri, accesul la date, reunirea acestora la nivel de bazine maritime și reutilizarea datelor reunite necesită consimțământul tuturor proprietarilor de date în cauză.

4.3. Inițiativa „Monitorizare Globală pentru Mediu și Securitate” (GMES)

GMES este un program vast care vizează atât mediul terestru și atmosfera, cât și mediul marin. Scopul lui este de a furniza servicii în domeniul mediului și al securității și se concentrează în mare parte asupra măsurătorilor prin satelit și a produselor bazate pe aceste măsurători. Opțiunile pentru serviciul marin de bază al GMES sunt în curs de testare prin intermediul proiectului MyOcean. Produsele sunt disponibile pentru orice tip de utilizare, inclusiv comercială (activități în aval), cu excepția „retribuției necontrolate (diseminare, de exemplu difuzare, afișare pe internet, etc.)”.

4.4. Sistemul de schimb de informații despre mediu (SPIM) – și Sistemul european de informații privind apa pentru mediul marin (WISE-Marine)

Sistemul de schimb de informații despre mediu (SPIM)⁽¹⁶⁾, o abordare încurajată de Comisia Europeană și de Agenția Europeană de Mediu (AEM), are ca obiectiv modernizarea și simplificarea disponibilității, schimbului și utilizării datelor și informațiilor solicitate pentru elaborarea și implementarea politicii de mediu și prevede înlocuirea progresivă a actualelor sisteme de raportare, majoritatea centralizate, cu sisteme bazate pe acces, partajare și interoperabilitate.

WISE-Marine reprezintă componenta dedicată mediului marin din cadrul SPIM, având ca scop îndeplinirea cerințelor de implementare a obligațiilor de raportare ale Directivei-cadru privind strategia pentru mediul marin (Directiva 2008/56/CE) și informarea publicului european cu privire la implementarea strategiilor privind mediul marin. Acesta va constitui o extindere la mediul marin a actualului Sistem european de informații privind apa (WISE), care vizează apele costiere.

14 Reutilizarea informațiilor din sectorul public – Reexaminarea Directivei 2003/98/CE, Bruxelles, 7.5.2009, COM(2009) 212 final.

15 Regulamentul (CE) nr. 199/2008 al Consiliului din 25 februarie 2008.

16 Către un sistem partajat de informații referitoare la mediu (SPIM), COM(2008) 46 final, Bruxelles, 1 februarie 2008.

© Mick Mackey

4.5. ur-EMODnet

Rețeaua „ur-EMODnet”, finanțată prin intermediul acțiunilor pregătitoare din cadrul politicii din domeniul maritim⁽¹⁷⁾, reprezintă un prototip EMODnet⁽¹⁸⁾ care ar trebui să fie util profesioniștilor din domeniul marin și maritim dar care a fost conceput în primul rând pentru a testa conceptul de bază și pentru a promova feedback-ul. Grupurile tematice⁽¹⁹⁾ reunesc datele existente provenind din diferite surse, măsoară calitatea acestora, se asigură că sunt completate cu descriptori (metadate), precum timpul și locul măsurătorii, și le pun la dispoziție prin intermediul unor portaluri tematice. Multe dintre ideile și tehnologiile utilizate de aceste grupuri au fost elaborate în cadrul

programelor de cercetare ale UE⁽²⁰⁾. Temele reunite până în prezent sunt sintetizate în Tabelul 1. Interoperabilitatea acestor teme este consolidată prin intermediul unor standarde identice și al unor reuniuni de coordonare care au loc o dată la șase luni. Accesul la straturile de date produse prin intermediul rețelei ur-EMODnet nu este restricționat. Se intenționează lansarea unei evaluări intermediare a rezultatelor în 2011 și a unei evaluări suplimentare în 2013, care vor orienta acțiunile ulterioare.

Însă în forma sa actuală, rețeaua ur-EMODnet nu va putea furniza informații suficiente pentru o evaluare completă în 2013. Eșantionul este prea redus. Numărul de parametri și bazine marine pe care se bazează este mai mic decât ar fi nevoie pentru a satisface necesitățile comunității marine și maritime. Rezoluția este prea rudimentară. Trecerea directă de la o rețea ur EMODnet bazată pe acțiuni pregătitoare la o rețea EMODnet la scară mare, de dimensiunile considerate necesare de estimările actuale, ar constitui un salt prea mare și prea riscant⁽²¹⁾. Se va propune un regulament pentru finanțarea dezvoltării în continuare a unei politici maritime integrate în perioada 2011-2013. Perfecționarea rețelei EMODnet va fi una dintre măsurile care urmează să fie finanțate în temeiul acestui regulament.

4.6. UE și agențiile naționale

Pe lângă activitățile Agenției Europene de Mediu, Agenția Comunitară pentru Controlul Pescuitului și Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă sunt mandatate să asiste Comisia Europeană și statele membre la aplicarea legislației UE în domeniu. În cadrul exercitării sarcinilor care le revin, acestea colectează date relevante⁽²²⁾ care ar putea fi utilizate și în alte scopuri. Aceste date, sintetizate în mod corespunzător, ar putea fi diseminate pe scară mai amplă, cu condiția să se respecte prevederile relevante cu privire la confidențialitate.

17 Un mecanism financiar destinat elaborării de propuneri în vederea adoptării de măsuri viitoare.

18 Rețeaua europeană de observare și date privind mediul marin.

19 Grupurile tematice sunt consorții de laboratoare care și-au asumat responsabilitatea de a reuni date de un anumit tip și de a le pune la dispoziție prin intermediul unor portaluri unice. În prezent există patru grupuri – pentru hidrografie/batimetrie, pentru geologie, pentru biologie și pentru chimie (a se vedea tabelul 1). Se prevede crearea unui grup responsabil cu datele fizice.

20 Decizia 1982/2006/CE privind cel de-al șaptelea program cadru de cercetare este cea mai recentă dintr-o serie de programe de finanțare a producției și utilizării datelor privind mediul marin.

21 Evaluarea impactului privind EMODnet.

22 De exemplu, date privind deversările de petrol, mișcările navelor și activitatea de pescuit.

La colectarea datelor participă și un număr mare de organisme guvernamentale din statele membre.

4.7. Date privind zonele costiere

Autoritățile de coastă trebuie să strângă, să utilizeze și să partajeze informații care să stea la baza procesului decizional și a angajamentului public. Cadrul sistemelor de informații privind zonele costiere este oferit de recomandarea UE privind managementul integrat al zonelor costiere⁽²³⁾.

Regiunile costiere sunt, conform definiției Eurostat, regiuni statistice standard (NUTS⁽²⁴⁾ nivel 3) unde cel puțin jumătate din populație este situată pe o rază de 50 km de coastă⁽²⁵⁾. În această categorie se înscriu 446 de regiuni, dintre care 372 dispun de o zonă litorală. Pentru majoritatea acestor regiuni există parametri socio-economici, precum indicatorii de populație sau PIB, care sunt disponibili gratuit pe site-ul web al Eurostat. În unele țări, ca Polonia, Suedia sau Regatul Unit, aceste regiuni sunt atât de vaste încât cuprind și populațiile aflate în interiorul teritoriului, departe de coastă, și, din acest motiv,

sunt lipsite de trăsăturile specifice comunităților costiere. Încercările de a colecta date cu o rezoluție mai fină au eșuat din cauza taxelor ridicate impuse de unele birouri statistice naționale, din cauză că unele dintre aceste birouri nu soluționează în mod sistematic cererile de date și că, din motive de confidențialitate, nu pot fi furnizate date referitoare la regiuni unde există doar o întreprindere sau două într-un anumit sector.

Datele economice – venituri, costuri, ocuparea forței de muncă – din domeniul pescuitului, al acvaculturii și al prelucrării peștelui sunt colectate și în contextul cadrului pentru colectarea datelor. Datele economice referitoare la flotele europene de pescuit sunt sintetizate într-un raport economic anual⁽²⁶⁾ realizat la nivel național și, tot mai adesea, la nivel de bazine maritime⁽²⁷⁾.

Mai multe autorități regionale crează în prezent sisteme de informații privind zonele costiere pentru a-și gestiona și planifica activitățile. Directiva INSPIRE și diferite proiecte Interreg⁽²⁸⁾ încep să asigure un anumit nivel de interoperabilitate între aceste sisteme.

23 Recomandare 2002/413/CE.

24 Pentru descrierea regiunilor statistice, se vedează http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nuts/basicnuts_regions_en.html

25 Orașul Hamburg a fost audăugat pe listă, deși nu îndeplinește criteriile de mai sus.

26 Comitetul științific, tehnic și economic pentru pescuit (CSTEP), *The 2009 annual economic report on the European fishing fleet*, EUR 24069 – ISBN 978-92-79-13867-6.

27 Bazinul maritim este bazinul în care au loc activitățile de pescuit, dar care nu coincide întotdeauna cu cel pe ale cărui coaste se descarcă peștele sau unde este situat portul de origine al navelor în cauză.

28 O inițiativă comunitară al cărei obiectiv este stimularea cooperării interregionale în Uniunea Europeană. Aceasta a fost inițiată în 1989 și este finanțată în cadrul Fondului european de dezvoltare regională (FEDR).

Tabelul 1 Contribuția inițiativelor UE la realizarea unei infrastructuri de date privind mediul marin. Nu sunt incluse nici proiectele de cercetare, nici inițiativele naționale și nici „obligațiile”, cum ar fi INSPIRE. Tabelul cuprinde doar „măsurile de sprijin” finanțate parțial de la bugetul UE

Parametri	Colectare	Reunire	Aplicare
Batimetrie		ur-EMODnet	WISE-Marine
Geologie		ur-EMODnet	
Fizică	GMES (spațiu)	GMES (cu excepția zonelor costiere), ur-EMODnet ^[29]	GMES
Pescuit (inclusiv economia pescuitului)	Cadrul pentru colectarea datelor ^[30]	Centrul Comun de cercetare (și alți utilizatori)	ICES ^[31] , CSTEP ^[32] , CGPM ^[33]
Chimie		ur-EMODnet	WISE-Marine
Biologie		ur-EMODnet, GMES ^[34]	WISE-Marine
Activitatea umană (în afara pescuitului) ^[35]		ur-EMODnet ^[36]	WISE-Marine
Date privind zonele costiere		Eurostat	

4.8. Propuneri privind îmbunătățirea instrumentelor existente

Pentru a ameliora efectele instrumentelor și ale acțiunilor descrise mai sus, Comisia propune o serie de îmbunătățiri:

- **Comisia va lua măsurile necesare pentru a se asigura că datele furnizate de programele de dezvoltare regională și de programele de cercetare**

marină și maritimă sprijinite de UE devin disponibile într-o mai mare măsură pentru reutilizare.

- **Comisia va analiza ce măsuri suplimentare sunt necesare pentru a promova sistemele de informații privind zonele costiere, în cadrul activității sale în urma implementării recomandării UE privind gestionarea integrată a zonelor costiere^[37].**

29 Cu excepția măsurătorilor spațiale, astfel că GMES nu alimentează ur-EMODnet.

30 Regulamentul (CE) nr. 199/2008 al Consiliului din 25 februarie 2008.

31 Consiliul Internațional pentru Explorarea Apelor Maritime.

32 Comitetul științific, tehnic și economic pentru pescuit instituit în temeiul articolului 33 din Regulamentul (CE) nr. 2371/2002 al Consiliului.

33 Comisia Generală pentru Pescuit în Marea Mediterană.

34 Măsurătorile spațiale privind clorofila, ca indicatori ai fitoplanctonului.

35 Energie offshore, căi de navigație, extracția de pietriș etc.

36 Finanțat prin intermediul regulamentului financiar propus privind politica maritimă integrată.

37 Proiectul PEGASO, sprijinit de cel de-al șaptelea program cadru, examinează opțiunile.

- **Demonstrațiile serviciilor marine GMES vor fi sprijinite prin intermediul componentei spațiale a celui de-al șaptelea program cadru până în 2014. Sunt avute în vedere acțiuni subsecvente.**
- **Pe termen scurt, Comisia se va asigura că statele membre aplică integral noile norme de acces la datele privind pescuitul. Pe termen mediu și lung, vor fi analizate modalități de extindere a accesului la date.**
- **Pentru a optimiza utilizarea resurselor, WISE-Marine și EMODnet vor fi cuplate în contextul implementării Directivei-cadru privind strategia marină. Instituirea sistemului WISE-Marine este programată pentru jumătatea anului 2012; acesta va permite colectarea și vizualizarea datelor comunicate de statele membre cu privire la mediul marin și la activitățile umane. Ca și EMODnet, WISE-Marine se va baza pe actualul sistem de raportare WISE utilizat deja de statele membre pentru a transmite evaluările pe care le efectuează în temeiul Directivei-cadru privind apa.**
- **Comisia intenționează să lanseze un set suplimentar de măsuri pentru a îmbunătăți acoperirea datelor, rezoluția și anvergura parametrilor reuniți⁽³⁸⁾,⁽³⁹⁾.**
- **Comisia se va asigura că agențiile sale furnizează date în mod periodic.**
- **În același spirit, Comisia încurajează statele membre să furnizeze datele colectate într-un anumit scop, dacă este necesar, agregate în timp și spațiu.**
- **Eurostat va analiza parametrii detaliați de populație și zonă pentru a realiza o mai bună parametrizare a influenței, din punct de vedere statistic, a zonelor costiere în cadrul regiunilor teritoriale.**

Astfel, inițiativele de remediere a deficiențelor sistemului european de date privind mediul marin vor progresa în mai multe direcții principale. Deși similare, obiectivele principale ale acestor inițiative nu sunt identice. Prin urmare, sunt necesare măsuri suplimentare care să creeze sinergii între diversele evoluții.

Comisia va lua măsurile necesare pentru a reuni aceste inițiative, pentru a garanta că datele privind mediul marin sunt furnizate rapid și neîntrerupt și, în același timp, pentru a evita redundanțele în eforturile de colectare a datelor. Acest lucru va presupune:

- **garantarea unor standarde comune⁽⁴⁰⁾;**
- **alinieră progresivă a politicilor în domeniul datelor. Obiectivul final este de a furniza acces liber, fără restricții de utilizare;**
- **asigurarea faptului că datele reunite în cadrul unor inițiative precum EMODnet sau cadrul pentru colectarea datelor răspund în mod adecvat necesităților Directivei-cadru privind strategia marină;**
- **măsuri specifice privind ur-EMODnet în 2010⁽⁴¹⁾ pentru a reuni date fizice in-situ în cadrul GMES, pentru a valida rezultatele modelului GMES și pentru a include în GMES apele din apropierea zonelor costiere⁽⁴²⁾ care au fost omise;**
- **în perioada 2012-2013, analiza lacunelor rețelei de monitorizare, de îndată ce devin disponibile rezultatele acțiunilor ur-EMODnet și ale prototipului de serviciu marin de bază din cadrul GMES;**
- **inițierea unui dialog cu țările partenere și cu organizațiile internaționale pentru a se garanta că efortul UE contribuie la realizarea unui sistem global interoperabil de cunoaștere a mediului marin.**

38 Cum ar fi extinderea hărții geologice pentru a cuprinde Mediterana și coasta iberică a Atlanticului; reducerea rezoluției batimetriei de la un sfert de minut la cel puțin o zecime de minut; includerea altor pesticide.

39 Finanțat prin intermediul regulamentului financiar propus privind politica maritimă integrată.

40 Inclusiv nomenclatura, formatele și unitățile. Astfel se va garanta că datele provenind din diferite inițiative pot fi comparate și combinate. Cadrul de bază îl constituie Directiva INSPIRE, care este în deplină concordanță cu standardele internaționale.

41 Finanțat prin intermediul regulamentului financiar propus privind politica maritimă integrată.

42 Termenul de „ape din apropierea zonelor costiere” este un termen științific utilizat pentru a desemna apele în cazul cărora, datorită adâncimii reduse, a topografiei costiere complexe și a curenților, modelarea fizică necesită o abordare mult mai detaliată decât se prevede în prezent în cadrul serviciului marin de bază al GMES.

5 | Realizarea unei arhitecturi operaționale de date privind mediul marin

În pofida calităților instrumentelor și acțiunilor menționate anterior, integrarea cunoștințelor despre mediul marin necesită măsuri mai solide. Un set coerent de date, care să poată fi utilizate de toate statele membre necesită o arhitectură operațională specială. Forma sa finală va depinde de experiența operațională câștigată din proiecte și inițiative precum ur-EMODnet și MyOcean. Cu toate acestea, este deja oportun, în acest stadiu, să se semnaleze unele dintre elementele care ar trebui încorporate:

1. În Europa, datele privind mediul marin sunt colectate în prezent cu un anumit scop – de exemplu siguranța navigației sau gestionarea pescuitului – însă obiectivul urmărit este crearea unei paradigme care să prevadă de la bun început o utilizare polivalentă.
2. Datele ar trebui menținute cât mai aproape de surse, în centre de date acreditate, care le pot asigura o supraveghere adecvată. Orice prelucrare a datelor care constituie date cu caracter personal, așa cum sunt definite în Directiva privind protecția datelor cu caracter personal⁽⁴³⁾, trebuie să respecte dispozițiile directivei respective.
3. O infrastructură europeană eficientă de date privind mediul marin ar trebui să includă o serie de grupuri tematice⁽⁴⁴⁾ însărcinate cu „reunirea” datelor. Un grup tematic de reunire a datelor este un consorțiu de organizații care reunește date legate de o anumită temă, cum ar fi straturile geologice sau contaminanții chimici.
4. Pentru a opera în mod durabil sistemele de observare a mediului marin și pentru a identifica lacunele critice din aceste sisteme, este necesară o perspectivă integrată la nivel de bazin maritim. Se așteaptă contribuții din partea organizațiilor existente care dețin un mandat pentru bazinele maritime, precum convențiile marine regionale⁽⁴⁵⁾, consiliile consultative regionale pentru pescuit și EuroGOOS⁽⁴⁶⁾.
5. Într-un număr limitat de cazuri ar putea fi oportun ca sprijinul acordat de UE infrastructurii de date și observații privind mediul marin să depășească nivelul reunirii de date, trecând la analiza și aplicarea acestora; de exemplu, UE ar putea sprijini furnizarea de indicatori privind starea mediului marin.
6. Arhitectura cunoștințelor necesită un proces decizional care să hotărască tipul de date care urmează să fie colectate și modul în trebuie reunite acestea. De asemenea, este necesar un secretariat care să administreze procesul respectiv.

Pentru ca această infrastructură să poată fi realizată cu succes, Comisia propune următoarele:

- **Cunoașterea nu este numai responsabilitatea guvernelor. Industria europeană ar trebui să aloce resurse corespunzătoare pentru a asigura protejarea adecvată a cunoștințelor și, atunci când acestea încetează de a mai avea valoare comercială, diseminarea lor în rândul unui public mai larg.**

43 Directiva 95/46/CE.

44 Aceasta cuprinde (1) accesul la toate observațiile brute deținute la centrele de date de un anumit tip, (2) producția și diseminarea straturilor de date, indicând densitatea observațiilor, calitatea datelor, (3) straturi de date continue (în tabele sau sub formă de poligon) cu privire la bazine maritime integrale.

45 OSPAR, HELCOM, Convenția de la Barcelona, Convenția de la București.

46 EuroGOOS este o asociație de agenții guvernamentale naționale și organizații din domeniul cercetării, care se ocupă cu oceanografia operațională la nivel european.

- Comisia va încuraja comunicarea între centrele naționale de date prin intermediul unor discuții periodice în cadrul grupurilor sale de experți în observații și date privind mediul marin și în cadrul forumului său maritim de pe internet, pentru a promova bunele practici de păstrare și diseminare a datelor.
- Pentru a asigura o viziune integrată asupra necesităților de monitorizare, Comisia va analiza modul de funcționare a unui punct de control al unui bazin maritim⁽⁴⁷⁾ prin instituirea unor proiecte pilot⁽⁴⁸⁾ în perioada 2011-2013.
- Pe baza recomandărilor formulate de statele membre, de punctele de control ale bazinelor maritime și de proprii experți, Comisia va continua să definească prioritățile în materie de reunire a datelor în sistemul ur-EMODnet, însă în perioada 2011-2013 va elabora o propunere cu privire la o guvernare mai permanentă.
- Comisia va institui un prototip de secretariat⁽⁴⁸⁾ care să gestioneze procesul ur-EMODnet, ceea ce presupune pregătirea de reuniuni, evaluarea rezultatelor obținute de grupurile tematice de reunire a datelor și de punctele de control ale bazinelor maritime, asigurarea respectării termenelor și elaborarea unui raport anual de activitate.

6 | Coordonarea procesului

16

Accesul sporit la datele și observațiile privind mediul marin a fost monitorizat de un grup independent de experți în colectarea, reunirea și aplicarea datelor privind mediul marin. Cu ajutorul acestui grup, Comisia și-a ales prioritățile tematice și metodele de lucru. Grupul va colabora la o evaluare intermediară oficială care va debuta în 2011 și va contribui la redactarea raportului prevăzut pentru începutul anului 2012. Această evaluare va include indicatori cantitativi care

să măsoare cantitatea de date preluate din prototipul ur-EMODnet de către oameni de știință, autorități și industrie. Raportul va prezenta progresele realizate în ceea ce privește atingerea obiectivelor stabilite în prezenta comunicare.

De asemenea, Comisia va institui un grup de experți din statele membre pentru a asigura coerența cu eforturile desfășurate în prezent în statele membre.

7 | Calendar

Propunerile formulate în prezenta comunicare descriu măsuri pe care Comisia urmează să le ia în perioada 2011-2013. La finalul acestei perioade va fi

realizată o nouă evaluare a impactului pentru a orienta etapele următoare. Comisia invită părțile interesate să-i transmită reacțiile lor la acest proiect.

47 Punctele de control vor verifica independent straturile de date transmise de fiecare grup tematic, vor asigura faptul că datele transmise de diferite grupuri sunt compatibile între ele și vor stabili prioritățile viitoare în materie de observații, pe baza interacțiunii cu părțile interesate de la nivel local. Aceste puncte de control ar trebui să acționeze în numele tuturor utilizatorilor de date privind mediul marin din cadrul respectivului bazin maritim și să acopere toate inițiativele UE cu privire la datele privind mediul marin – EMODnet, GMES, cadrul pentru colectarea datelor etc.

48 Finanțat prin intermediul regulamentului financiar propus privind politica maritimă integrată.

Rețeaua europeană de observare și date privind mediul marin

Evaluarea impactului

Rezumat

Document de lucru al serviciilor Comisiei

SEC(2010) 999

Cuprins

1. Definirea problemei	19
1.1. Context	19
1.2. De ce se colectează date privind mediul marin și care sunt costurile aferente acestei activități	19
1.3. Dificultăți în ceea ce privește reunirea datelor	19
1.4. Lipsa concurenței și a inovării	19
1.5. Incertitudinea	20
1.6. Factori decisivi	20
1.7. Eforturi de soluționare a situației	20
2. Valoarea adăugată a UE	20
3. Obiective	20
4. Opțiuni strategice	21
4.1. Evoluția viitoare – Opțiunea „status quo”	21
4.2. Alte opțiuni	21
5. Evaluarea impactului	22
5.1. Ce ar trebui să facă UE?	22
5.2. Care este instrumentul juridic adecvat?	23
5.3. Cum ar trebui gestionat acest sprijin?	24
6. Monitorizarea și evaluarea	24

11 DEFINIREA PROBLEMEI

1.1. Context

Îmbunătățirea cunoștințelor despre mediul marin a fost întotdeauna un obiectiv primar al politicii maritime integrate a UE care, la rândul său, reprezintă un obiectiv strategic al planului de lucru al Comisiei pentru perioada 2005-2009⁽¹⁾. Au început acțiunile pregătitoare în vederea evaluării opțiunilor tehnice și a costurilor probabile generate pentru crearea rețelei europene de observare și date privind mediul marin (EMODnet).

În aprilie 2009 a fost elaborată, cu sprijinul unui grup de experți, o foaie de drum care stabilește principiile generale și calendarul acestei inițiative. În același timp, a fost lansată o consultare publică cu privire la EMODnet⁽²⁾, la care au răspuns 300 de părți interesate, inclusiv societăți private, autorități publice, organizații internaționale și comunitatea cercetătorilor.

Comisia urmează să propună, în 2010, un regulament care va sta la baza politicii maritime integrate în perioada 2011-2013 și care va cuprinde obiective în materie de cunoaștere a mediului marin.

1.2. De ce se colectează date privind mediul marin și care sunt costurile aferente acestei activități

Societățile private au nevoie de date privind mediul marin pentru a exploata mai eficient resursele. Autoritățile naționale și locale au nevoie de aceste date pentru a-și proteja zonele costiere sau pentru a evalua respectarea standardelor de mediu. Oamenii de știință au nevoie de ele pentru a-și îmbogăți cunoștințele despre circulația oceanică și ecosistemele marine.

În consecință, toate statele costiere colectează și prelucreză date privind mediul marin. La nivel european, cheltuielile anuale cu colectarea și monitorizarea

datelor referitoare la mări și oceane se ridică la peste 1 miliard EUR⁽³⁾ pentru organismele publice și la peste 3 miliarde EUR pentru cele private⁽³⁾.

1.3. Dificultăți în ceea ce privește reunirea datelor

Aplicațiile de date privind mediul marin nu se pot baza doar pe date provenind dintr-o sursă unică și colectate într-un scop unic. În mod frecvent, sunt necesare date referitoare la apele din mai multe state costiere

Elaborarea unei imagini de ansamblu coerente pornind de la numeroasele organizații care dețin date privind mediul marin – peste 50 în fiecare dintre principalele state costiere⁽⁴⁾ – necesită eforturi foarte mari. Din perspectiva utilizatorilor, există șapte dificultăți majore: (1) descoperirea – datele nu pot fi găsite (2) accesul – nu li se permite accesul la date (3) utilizarea – impunerea de restricții asupra utilizării finale (4) coerența – dificultăți în combinarea datelor (5) costul – depășește bugetul utilizatorului (6) calitatea – precizia și acuratețea datelor nu sunt cunoscute (7) cantitatea – rezoluția spațială și temporală este insuficientă pentru scopul urmărit. În cadrul anchetei realizate în 2009⁽²⁾, aproape toate părțile interesate au raportat că fiecare dintre aceste șapte dificultăți a constituit un impediment pentru eficiența activității lor.

Pentru furnizorii de produse și servicii, un sistem de observare fragmentat este cu 25 % mai costisitor decât unul integrat⁽⁵⁾. Acest procent nu ține seama de oportunitățile ratate ale celor care, confrunțați cu o infrastructură de date impenetrabilă, au ales pur și simplu să nu dezvolte servicii noi.

1.4. Lipsa concurenței și a inovării

Unui organism public sau privat îi este greu, în prezent, să furnizeze un produs sau un serviciu bazat pe date privind mediul marin, cu excepția cazului în care acesta a colectat el însuși datele sau are o relație solidă cu un

- 1 Obiective strategice 2005-2009 Europa 2010: Un parteneriat pentru reînnoire europeană, prosperitate, solidaritate și securitate, 26.1.2005, COM (2005) 12 final.
- 2 Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, *Marine Data Infrastructure Outcome of Public Consultation*, Bruxelles, 22.1.2010, SEC(2010) 73 final.
- 3 Justificarea acestei sume se găsește în textul complet al evaluării impactului.
- 4 *Legal Aspects of Marine Environmental Data Framework Service Contract*, nr. FISH/2006/09 – LOT2, raport final, octombrie 2008.
- 5 *The Business Case for Improving NOAA's Management and Integration of Ocean and Coastal Data*, Zdenka Willis, director, programul NOAA IOOS, ianuarie 2009.

organismul colector. Acest lucru reduce atât numărul de organisme potențial capabile să furnizeze produsul sau serviciul în cauză, cât și libertatea de inovare.

1.5. Incertitudinea

Lipsa unei infrastructuri eficiente de date privind mediul marin și existența unei rețele de observare foarte descentralizate sporesc incertitudinea în ceea ce privește comportamentul viitor al oceanelor. Un studiu⁽⁶⁾ sugerează că o investiție de 70 de milioane EUR în cartografierea marină a apelor irlandeze ar reduce incertitudinea existentă în acest sector și ar genera beneficii de 415 milioane EUR pentru sectoarele pescuitului, acvaculturii, biodiversității, energiei din surse regenerabile, explorării energetice și pentru ansamblul sectoarelor industriale. O reducere cu 25 % a nivelului de incertitudine privind viitoarea creștere a nivelului mării ar putea reduce cu aproximativ 100 de milioane EUR/an costurile anuale suportate de Europa pentru protecția mărilor. Climatul terestru depinde de circulația oceanică, deci chiar și industriile terestre ar avea de câștigat din îmbunătățirea datelor privind mediul marin, o condiție necesară, dar nu suficientă, pentru ameliorarea previziunilor sezoniere.

1.6. Factori decisivi

Deși unele organizații doresc ca alte organizații să le pună la dispoziție datele pe care le dețin, este posibil ca ele însele să nu fie dispuse să permită accesul la propriile date, pentru a dobândi un avantaj concurențial prin acordarea unui acces preferențial la date atunci când furnizează produse derivate din aceste date.

1.7. Eforturi de soluționare a situației

UE a adoptat măsuri legislative care obligă administrațiile să faciliteze accesul la datele pe care le dețin. Măsuri precum Directiva INSPIRE⁽⁷⁾, Directiva privind accesul public la informațiile de mediu⁽⁸⁾ și Directiva privind informațiile din sectorul public⁽⁹⁾ introduc obligații pentru autoritățile publice.

UE acordă sprijin financiar pentru colectarea datelor din sectorul pescuitului prin intermediul cadrului pentru colectarea datelor. Monitorizarea globală pentru mediu și securitate (GMES)⁽¹⁰⁾ are ca scop furnizarea unui serviciu marin de bază, întemeiat pe date transmise prin satelit. Catalogele de date privind mediul marin care facilitează descoperirea datelor și procedurile de calitate pentru laboratoarele de măsurători au fost elaborate printr-o serie de programe de cercetare ale UE. Statele membre încep să își organizeze infrastructurile de date privind mediul marin.

2| VALOAREA ADĂUGATĂ A UE

Reunirea unor imagini de ansamblu ale bazinelor maritime necesită colaborare transfrontalieră și transdisciplinară. Dintre cei 300 de specialiști consultați, mai puțin de 3 % și-au exprimat dezacordul cu privire la afirmația că „dezvoltarea unei infrastructuri europene durabile va fi extrem de dificilă în absența unui sprijin durabil din partea UE”.

3| OBIECTIVE

Putem distinge trei obiective specifice:

1. reducerea costurilor și întârzierilor operaționale pentru utilizatorii de date privind mediul marin și, prin urmare:
 - (a) acordarea de asistență sectorului privat pentru a putea concura la nivelul economiei mondiale;
 - (b) îmbunătățirea calității procesului decizional public la toate nivelurile și
 - (c) consolidarea cercetării științifice în domeniul marin.
2. sporirea concurenței și inovării în rândul utilizatorilor de date privind mediul marin, prin lărgirea și accelerarea accesului la date coerente de calitate privind mediul marin.

6 Price Waterhouse Cooper, *INFOMAR Marine Mapping Survey Options Appraisal Report*, iunie 2008.

7 Directiva 2007/2/CE de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (Inspire).

8 Directiva 2003/4/CE.

9 Directiva 2003/98/CE.

10 Monitorizarea globală pentru mediu și securitate (GMES): pentru o planetă mai sigură, Bruxelles, 12.11.2008, COM(2008) 748 final.

3. reducerea nivelului de incertitudine al cunoștințelor despre oceane și mări, oferind astfel o bază mai solidă pentru gestionarea schimbărilor inevitabile din viitor.

4 | OPȚIUNI STRATEGICE

4.1. Evoluția viitoare – Opțiunea „status quo”

Normele actuale de acces și utilizare a datelor privind mediul marin sunt, în general, respectate⁽¹¹⁾. Totuși, aceste norme nu se aplică automat organismelor publice care nu au statut de autoritate publică, cum ar fi universitățile, și nici nu prevalează asupra drepturilor de proprietate intelectuală sau obligației unor agenții naționale de a impune prețuri de recuperare a costurilor. Proiectele de cercetare sau de cooperare teritorială la nivelul UE au o durată finită. La finalul acestor proiecte, cataloagele nu se mai păstrează, iar parteneriatele se dizolvă.

În absența unor măsuri suplimentare la nivelul UE, infrastructura actuală va continua să penalizeze utilizatorii, să descurajeze inovarea și să limiteze capacitatea UE de a se pregăti pentru un sistem marin în schimbare.

4.2. Alte opțiuni

4.2.1. Ce ar trebui să facă UE?

Prelucrarea datelor privind mediul marin pentru a obține cunoștințe și informații presupune trei etape principale: (A) observarea și colectarea (B) reunirea datelor pentru a furniza date complete, coerente și de calitate cu privire la bazinele maritime (C) aplicarea datelor pentru a furniza servicii sau indicatori – de exemplu în ceea ce privește eroziunea costieră, populațiile de pești sau riscul producerii unui tsunami.

Cu toate acestea, necesitatea sprijinului din partea UE pentru colectarea de date ar fi extrem de dificil de susținut dacă nu s-ar ști ce fel de date ce se colectează deja, în ce sectoare există lacune și care sunt sectoarele cu cea mai mare cerere din partea utilizatorilor. De asemenea, nu ar fi posibilă nici dezvoltarea de indicatori sau de produse cu valoare adăugată

dacă nu ar fi reunite și prelucrate datele care trebuie să intre în componența indicatorilor respectivi. Prin urmare inițiativele la nivelul UE se încadrează în următoarele opțiuni:

1. REUNIREA datelor pentru a permite accesul la date complete, coerente, de calitate și păstrate în condiții de siguranță privind bazinele maritime, cu costuri marginale.
2. COLECTAREA – identică cu opțiunea 1, dar include și sprijinirea sistemelor de observare și de colectare a datelor – în mod automat, cu ajutorul unor instrumente amaratate în permanență sau mobile, sau cu ajutorul unor eșantioane colectate din mare și analizate în laborator.
3. APLICAREA – identică cu opțiunea 1, dar include și aplicarea datelor pentru a furniza indicatori – de exemplu în ceea ce privește calitatea mediului, eroziunea costieră, populațiile de pești sau riscul producerii unui tsunami.

Obiectivul EMODnet este de a furniza o infrastructură de bază care să poată fi utilizată de o gamă variată de aplicații. Transformarea datelor în produse și aplicații destinate clienților ar trebui, pe de altă parte, să constituie o activitate comercială și competitivă, în cadrul căreia organismele publice și private să poată obține date din cele mai bune surse, precum și să combine și să prelucreze aceste date pentru utilizări specializate. Prin urmare, opțiunea 3, „aplicarea”, a fost eliminată.

4.2.2. Care este cel mai adecvat instrument juridic?

În ceea ce privește alegerea instrumentului juridic, decizia cea mai importantă care trebuie luată vizează partajarea sarcinii între UE și statele membre. Acest lucru se poate realiza printr-un regulament, o directivă sau o recomandare.

4.2.3. Cum ar trebui gestionat acest sprijin?

EMODnet ar trebui să regrupeze instituțiile europene într-un cadru durabil, în beneficiul utilizatorilor de date. În acest scop, este necesar ca toate fondurile să curgă spre instituțiile respective. Din numărul aproape infinit de opțiuni de

11 *Legal Aspects of Marine Environmental Data Framework Service Contract*, nr. FISH/2006/09 – LOT2, raport final, octombrie 2008.

administrare a acestor fonduri, se pot distinge două opțiuni generale.

1. menținerea situației anterioare în sectoare specifice, precum pescuitul sau spațiul, și realizarea unor proiecte de cercetare sau acorduri reglementare *ad hoc* cu durată limitată.
2. înființarea unui secretariat – fie o organizație existentă, fie un organism nou – care să administreze rețeaua.

5 | EVALUAREA IMPACTULUI

5.1. Ce ar trebui să facă UE?

5.1.1. Costurile operaționale

Opțiunea 1, „reunirea”, ar reduce efortul de descoperire și de accesare a datelor. De asemenea, acolo unde costul datelor ridică probleme, o modalitate de a-l reduce ar fi adoptarea unor costuri marginale, mai degrabă decât recuperarea costurilor. Opțiunea 2, „colectarea”, ar putea reduce necesitatea unor observații suplimentare pentru a obține nivelul cerut de precizie.

5.1.2. Concurența

Opțiunea 1, „reunirea”, va duce la creșterea concurenței, deoarece colectorii de date nu vor mai ocupa o poziție atât de favorizată în cadrul procesului de furnizare a produselor respective. Această opțiune va permite

dezvoltarea unor noi servicii inovatoare. Opțiunea 2, „colectarea”, nu va aduce beneficii semnificative în ceea ce privește concurența.

5.1.3. Incertitudinea

Ameliorarea infrastructurii de măsurare va reduce nivelul de incertitudine în ceea ce privește comportamentul viitor al oceanelor, ceea ce le va permite companiilor și autorităților publice să dispună de un nivel mai ridicat de certitudine în planificarea acțiunilor viitoare.

Ameliorarea accesului la datele existente va determina reducerea nivelului de incertitudine. Cu toate acestea, este evident că sunt necesare mai multe date. Prin urmare, opțiunea 2, „colectarea”, va aduce beneficii suplimentare, mult superioare celor aduse de opțiunea 1, „reunirea”. Întrucât adaptarea la un viitor necunoscut este dificilă, iar oceanele controlează climatul terestru, probabil că cea mai eficientă contribuție pe care o poate face UE pentru a ajuta Europa să se adapteze la schimbările climatice ar fi ameliorarea sistemului de observare a mediului marin.

5.1.4. Costurile de implementare

Operarea unei noi infrastructuri va genera noi costuri care vor trebui justificate prin beneficii nete.

Potrivit estimărilor inițiale, costurile aferente opțiunii 1, „reunirea”, se vor ridica la 20 de milioane EUR pe

Tabelul 1 Estimări ale costurilor și beneficiilor anuale ale rețelei europene de observare și date privind mediul marin

IMPACT	Cost sau beneficiu	Opțiunea 1 – valoarea sprijinului pentru prelucrarea și reunirea datelor (anual)	Opțiunea 2 – valoarea sprijinului pentru colectarea datelor (în plus față de opțiunea 1)
Reducerea costurilor operaționale	beneficiu	300 milioane EUR	
Creșterea concurenței	beneficiu	60 milioane EUR – 200 milioane EUR	
Reducerea nivelului de incertitudine	beneficiu		220 milioane EUR
Creșterea costurilor de implementare	cost	20 milioane EUR ^[12]	10 milioane EUR – 90 milioane EUR

12 În ipoteza unui program pe 10 ani de construire a unui sistem EMODnet cu o rezoluție de 10 ori mai fină decât cea a sistemului ur-EMODnet actual.

an pe o perioadă de zece ani și, ulterior, la 11 milioane EUR pe an pentru întreținere și actualizare. Aceste costuri pot fi compensate printr-o reducere a fondurilor alocate proiectelor de fezabilitate a infrastructurii de date privind mediul marin⁽¹³⁾ de la bugetul pentru cercetare al Comisiei.

Costurile aferente opțiunii 2, „colectarea”, depind de nivelul ambiției. Rezultatele programelor de monitorizare reprezintă cel mai adesea beneficii pe termen lung pentru Europa, fără să constituie o soluție la o necesitate imediată a statului membru în cauză. Costurile aferente programului *Continuous Plankton Recorder*, care furnizează informații inegalabile cu privire la ecologia și biogeografia planctonului din oceanul Atlantic, se ridică la 1,8 milioane EUR pe an. Componenta europeană (8 milioane EUR pe an) a sistemului Euro-argo – un sistem global de observare in situ a oceanelor, utilizat la scară mondială, bazat pe geamanduri oceanografice autonome – ar urma să beneficieze de un sprijin în valoare de 3 milioane EUR pe an. Alte cheltuieli ar urma să fie mai ridicate. Înființarea Observatorului european multidisciplinar al platformei marine ar urma să coste aproximativ 240 de milioane EUR, costurile operaționale ridicându-se la 32 de milioane EUR pe an. Potrivit estimărilor, costurile de cartografiere a apelor statelor membre ale UE cu ajutorul unui sonar multifascicol s-ar ridica la aproximativ la 50 de milioane EUR pe an pentru următorii 20 de ani. Astfel, în cazul opțiunii 2, spre deosebire de opțiunea 1, costurile suplimentare s-ar situa între 10 și 90 de milioane EUR pe an.

Înainte de luarea unei decizii finale cu privire la opțiunea care urmează să fie adoptată, sunt necesare mai multe informații. Comisia propune un nou instrument financiar pentru politica maritimă, prin care, în perioada 2011-2013, se vor aloca anual 7,5 milioane EUR pentru studierea mediului marin. Pe lângă faptul că va servi drept bază pentru luarea unei decizii mai informate, acest instrument va contribui la realizarea obiectivelor inițiativei privind cunoașterea mediului marin.

5.1.5. Subsidiaritatea

Așa cum s-a indicat în secțiunea 2, natura transnațională a problematicii oferă o justificare solidă pentru luarea de măsuri la nivelul UE. Acest lucru este evident în cazul opțiunii 1, „reunirea”.

În ceea ce privește opțiunea 2, „colectarea datelor”, problema este mai complexă. Sprijinul acordat de UE nu trebuie să descurajeze statele membre de la îndeplinirea obligațiilor lor morale sau juridice privind colectarea datelor. Cu toate acestea, există precedente. UE asigură deja fonduri în valoare de 40 de milioane EUR pentru colectarea datelor privind pescuitul și de aproximativ 44 de milioane EUR⁽¹⁴⁾ anual pentru colectarea datelor prin satelit.

În cazul opțiunii 2, principiul subsidiarității se aplică cel mai bine atunci când activitățile suplimentare de monitorizare trebuie să se desfășoare în afara apelor teritoriale ale statelor membre. Aceasta nu este totuși o condiție necesară. Observațiile privind mediul marin nu sunt utilizate doar de statul membru în ale cărui ape se desfășoară observarea.

5.1.6. Proportionalitatea

În cazul ambelor opțiuni, măsurile luate la nivelul UE ar aduce valoare adăugată acțiunilor întreprinse de statele membre, cu resurse suplimentare ce reprezintă între 2% și 5% din cheltuielile pe care statele membre le realizează deja. Aceste resurse ar permite statelor membre să își îndeplinească obiectivele în mod mai eficace, fiind așadar adecvate. Neexploatarea datelor colectate reprezintă o șansă ratată.

5.2. Care este instrumentul juridic adecvat?

Pentru a defini funcțiile corespunzătoare ale organismelor din rețea va fi necesar să se definească funcții obligatorii. Așadar, recomandările și avizele nu reprezintă instrumente adecvate. În cazul directivelor, care trebuie transpuse în legislația națională,

13 SEADATANET etc.

14 Prin intermediul GMES și în ipoteza că aproximativ 40% din acești bani se alocă observării mărilor și oceanelor (comunicare privată a DG ENTR).

povara administrativă ar putea crește mai mult decât în cazul regulamentelor. Pentru a permite luarea de măsuri care să definească programe de cheltuieli sau participarea agențiilor la nivel european este nevoie de un regulament.

5.3. Cum ar trebui gestionat acest sprijin?

Prin definiție, menținerea situației actuale nu ar contribui în niciun fel la soluționarea problemelor identificate.

Consultarea publică a identificat o serie de organisme capabile să găzduiască un secretariat, dar nici unul dintre acestea nu prezintă avantaje în acest sens față de celelalte. Prin urmare, modalitatea cea mai potrivită pentru a identifica soluția optimă ar fi o cerere de oferte.

6 | MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA

Pe baza principiilor potrivit cărora indicatorii trebuie să fie cantitativi și să nu impună o povară prea mare asupra colectării datelor, se propun următoarele:

Indicatori de resurse

Resursele utilizate pentru funcționarea rețelei, împărțite după cum urmează:

- costuri generate de serviciile Comisiei;
- costuri aferente secretariatului;
- resurse oferite pentru reunirea și prelucrarea datelor.

Indicatorii de realizare

- Numărul de parametri care oferă o imagine completă a efortului european de observare.
- Numărul de parametri puși la dispoziție pentru descărcare, referitori la bazine maritime integrale.

Indicatorii de impact

(Pentru măsurarea îmbunătățirilor aduse eficienței operaționale).

- Numărul de societăți private care descarcă date prin EMODnet.
- Numărul de administrații publice care descarcă date prin EMODnet.
- Numărul de articole privind mediul marin condate de autori europeni, publicate în „Nature” și „Science”.

(Pentru a măsura creșterea concurenței) numărul mediu de ofertanți pentru contractele de servicii oferite de Comisie care necesită date privind mediul marin.

(Pentru a măsura reducerea nivelului de incertitudine) scara valorilor privind creșterea nivelului mării în următorii 50 de ani, utilizată la evaluarea strategiilor de protecție a mării ale Regatului Unit și ale Țărilor de Jos.

Grupul de experți pentru observare și date privind mediul marin va continua să ofere Comisiei consultanță cu privire la eficacitatea EMODnet și să evidențieze deficiențele care trebuie soluționate.

Comisia Europeană

**Cunoașterea mediului marin 2020 – Date și observații privind mediul marin
pentru o creștere inteligentă și durabilă**

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene

2010 — 24 p. — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-79-16460-6

doi:10.2771/6202

CUM VĂ PUTEȚI PROCURA PUBLICAȚIILE UNIUNII EUROPENE?

Publicații gratuite:

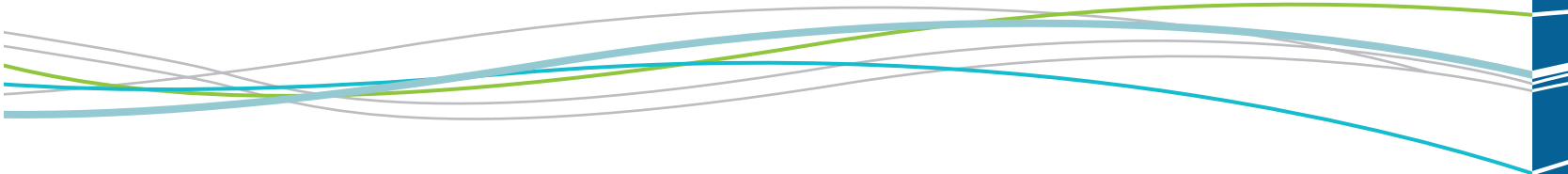
- prin EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- la reprezentanțele sau delegațiile Uniunii Europene. Puteți obține datele de contact ale acestora vizitând <http://ec.europa.eu> sau trimițând un fax la +352 2929-42758.

Publicații contra cost:

- prin EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Abonamente contra cost (de exemplu, la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau la repertoriile jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene):

- contactând direct unul dintre agenții de vânzări ai Oficiului pentru Publicații al Uniunii Europene (http://publications.europa.eu/others/agents/index_ro.htm).

Oficiul pentru Publicații

ISBN 978-92-79-16460-6

9 789279 164606